

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”
(для бакалаврів, магістрів)

МАУП

Київ 2006

Підготовлено професором кафедри психології *О. О. Суською*

Затверджено на засіданні кафедри психології
(протокол № 8 від 10.03.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Суська О. О. Навчальна програма дисципліни “Політична психологія”
(для бакалаврів, магістрів). — К.: МАУП, 2006. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Політична психологія”, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Соціально-психологічний та соціально-філософський підходи до проблем політичного життя завжди зумовлювали розуміння саме останнього як комплексу проблем особистості, пов'язаних із самовизначенням, зокрема з визначенням особистісного ставлення до політичних процесів та конкретного шляху, який обрала країна.

Мета вивчення дисципліни “Політична психологія” — вивчити проблеми організації політичної діяльності; навчитися вибирати правильні та усвідомлювані моделі поведінки в період суспільних криз; оволодіти досвідом самопізнання і самореалізації; визначити власне місце в суспільстві. Ознайомлення студентів із закономірностями формування політичного життя, процесів становлення та розвитку суспільства, придбання життєвого досвіду за умов впливу соціалізаційних процесів у межах різних соціальних інститутів стає нагальною потребою суспільства, що перебуває в періоді трансформації.

Програма дисципліни передбачає вивчення студентами психологічних особливостей політичних процесів, формування політичної свідомості, феноменів політичного життя, які стають особливо актуальними в період посилення деструктивного впливу соціальних умов, що потребують від особистості особливо уважного вивчення цих впливів та формування навичок їх коригування для поліпшення умов життєдіяльності.

Вивчення дисципліни передбачає знання дисциплін “Загальна психологія”, “Соціальна психологія”, “Диференціальна психологія”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль 1. Політична психологія як наука
1	Зміст поняття “політична психологія”, його генеза
2	Політична свідомість як психологічний феномен
3	Психологія влади та електоральної поведінки
4	Політичне лідерство як психологічний феномен

1	2
5 6	Змістовий модуль 2. Політична культура як суспільний феномен Психологічні аспекти формування політичної культури Національна політична культура та особливості перехідного періоду
7 8 9 10	Змістовий модуль 3. Спеціальні проблеми політичної діяльності Психологія політичного конфлікту Психологія масовидної поведінки Психологія політичних маніпуляцій, міфів та насилля Психологічні особливості політичних технологій
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”

Змістовий модуль 1. Політична психологія як наука

Тема 1. Зміст поняття “політична психологія”, його генеза

Поняття політичної психології. Предмет, об’єкт і методи політичної психології. Особливості та форми виявлення політичної психології. Поняття про політичні цінності, політичні інтереси, політичні потреби, політичні міфи, політичні традиції та політичну думку. Політична психологія та інші науки.

Література [6; 7; 10; 29; 42; 47; 48]

Тема 2. Політична свідомість як психологічний феномен

Поняття політичної свідомості. Вивчення політичної свідомості суспільними науками. Особливості політичної свідомості як психологічного феномену. Психологія політичного мислення. Психологія масової свідомості та громадської думки. Функціональний характер соціально-психологічних досліджень політичної свідомості.

Література [4; 5; 7; 9; 25; 28; 44; 50; 64; 92]

Тема 3. Психологія влади та електоральної поведінки

Система влади та її відбиття в масовій свідомості. Психологічні аспекти формування та особливості функціонування політичної еліти. Поняття політичної еліти та її функції в суспільстві. Періодизація формування української політичної еліти. Контреліта, її формування та політичні дії.

Література [3; 4; 22; 42; 47; 90]

Тема 4. Політичне лідерство як психологічний феномен

Поняття “політичний лідер”. Вітчизняні та зарубіжні концепції політичного лідерства. Питання лідерства в сучасному українському суспільстві. Особливості статусу політичного лідера та його складові.

Взаємодія лідера з групою. Особливості лідерських позицій з урахуванням внутрішньогрупових і міжгрупових відносин. Якості політичного лідера та їх психологічне дослідження.

Література [11; 12; 14; 30; 33]

Змістовий модуль 2. Політична культура як суспільний феномен

Тема 5. Психологічні аспекти формування політичної культури

Поняття політичної культури. Особливості вивчення політичної культури суспільства, соціальної групи та окремої особистості. Політична культура і політична діяльність. Типологічні особливості політичної культури. Функції політичної культури. Взаємозалежність і взаємодія типу суспільних відносин і політичної культури.

Література [7; 20; 35; 40; 42; 48; 69; 70]

Тема 6. Національна політична культура та особливості перехідного періоду

Поняття нації, національних почуттів, національної психології. Відмінності між психологією етнічною та національною. Національний характер та його формування. Особливості та сутність кризового суспільства перехідного періоду. Прояви національного характеру та специфічна сутність української моделі посттоталітарного розвитку.

Література [4; 7; 15; 19; 20; 33; 34; 46; 50; 76]

Змістовий модуль 3. Спеціальні проблеми політичної діяльності

Тема 7. Психологія політичного конфлікту

Поняття політичного конфлікту. Системні й несистемні політичні конфлікти. Політичні конфлікти і політична боротьба. Типи політичних конфліктів та їх функції.

Причини виникнення політичних конфліктів, їх структура та особливості.

Психологічні умови попередження та розв'язання політичних конфліктів.

Література [2; 7; 8; 17; 22; 34; 42; 49; 62; 69]

Тема 8. Психологія масовидної поведінки

Масовидна поведінка як психологічний феномен. Психологія наговпу та її вивчення класиками соціальної філософії та психології. Політична участь як основа політичної діяльності. Проблема суб'єкт-об'єктності політичної участі. Масовидна поведінка з позицій визначеності суб'єкта та об'єкта політичних дій. Закритий та відкритий типи політичної поведінки.

Література [25; 29; 31; 33; 39; 43; 45; 51; 72]

Тема 9. Психологія політичних маніпуляцій, міфів та насилля

Поняття маніпуляції у психології, соціології, теорії паблік рилейшнз. Особливості політичних маніпуляцій. Напрями політичного маніпулювання свідомістю. Види політичних маніпуляцій. Поняття політичного міфу. Типологія політичної міфотворчості. Природа психологічного реагування на політичні міфи. Поняття політичного насилля. Форми політичного насилля. Протидія політичному насиллю.

Література [5; 9; 13; 18; 21; 25; 36; 40; 47; 62; 92]

Тема 10. Психологічні особливості політичних технологій

Поняття “політичні технології”. Політологічне, психологічне та соціокомунікативне розуміння терміна “політтехнології”. Сфери застосування політичних технологій. Засоби політичних технологій. Базові та другорядні політичні технології.

Поняття психологічної готовності до політичних дій. Особливості індивідуальних політичних технологій. Технології прийняття політичних рішень. Електоральні кампанії як комплекс використання політичних технологій.

Література [8; 12; 14; 15; 23; 36; 37; 46; 57; 69; 75]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Складові психологічного знання.
2. Форми відображення політики у психіці.
3. Зміст поняття “політична психологія”.
4. Предмет і методи політичної психології.
5. Основні напрями політичної психології.
6. Основні особливості політичної психології.
7. Політичні цінності, політичні потреби, політичні інтереси.
8. Відмінності між громадською та політичною думкою. Політичні міфи та політичні традиції.
9. Зв'язок політичної психології з іншими суспільними науками та галузями психології.
10. Особливості політичних орієнтацій громадян, їх зумовленість.
11. Чим зумовлюється вибір людиною життєвої позиції і якою є детермінація політичного вибору?
12. Політична участь: основні причини і мотиви.
13. Основні форми політичної участі людини в політичній життєдіяльності суспільства.
14. Відмінності між відкритим і закритим типами політичної поведінки.
15. Індивідуальний стиль політичної діяльності.
16. Основні типи політичної поведінки.
17. Політичний лідер. Особливості основних типів політичних лідерів.
18. Основні типи політичного лідерства.
19. Проблема лідерства в сучасній Україні.
20. Політична еліта, її функції.
21. Особливості політичної еліти в сучасній Україні.
22. Поняття та основні типи політичної культури.
23. Рівні політичної культури.
24. Основні функції політичної культури.
25. Особливості формування політичної свідомості громадян.
26. Політична свідомість як психологічний феномен.
27. Особливості політичного мислення.
28. Маси і масова свідомість, їх взаємозв'язок і взаємозалежність.
29. Громадська думка: сутність, особливості формування та прояву.
30. Влада, її визначення вітчизняними та зарубіжними спеціалістами.
31. Особливості типів та джерел влади.

32. Поняття “національна психологія”.
33. Національний характер, його риси.
34. Психолого-політичні особливості суспільства перехідного періоду.
35. Психологічні чинники політичної культури.
36. Демократичний потенціал політичної культури.
37. Культура політичного діалогу.
38. Психологічні особливості політичних процесів комунікації на масовому та міжособистісному рівнях.
39. Особливості політичної реклами.
40. Комунікативні бар'єри в політичному спілкуванні.
41. Роль психологічних чинників у веденні електоральних кампаній.
42. Психологічні засади використання засобів наочної агітації.
43. Психологічні засади усної взаємодії в умовах передвиборної кампанії.
44. Культура політичного спілкування, попередження і розв'язання політичних конфліктів.
45. Причини виникнення політичних конфліктів.
46. Психологічні умови попередження та розв'язання політичних конфліктів.
47. Функції політичних конфліктів.
48. Політичний конфлікт. Основні типи політичних конфліктів.
49. Політичні конфлікти і політична боротьба.
50. Політичні технології і політичний процес: сутність, особливості та взаємозалежність.
51. Основні концепції та характеристика політичної участі як обов'язкової передумови політичного процесу.
52. Чим зумовлюються політична поведінка і політична діяльність суб'єктів політичного процесу?
53. Якими мотивами керуються учасники політичного процесу?
54. Індивідуальні політичні технології та їх особливості.
55. Особливості використання загальних політичних технологій.
56. Механізм прийняття політичного рішення як однієї з поширених політичних технологій.
57. Особливості політичних технологій під час електоральних кампаній.
58. Політичне маніпулювання. Засоби політичних маніпуляцій.
59. Види політичних маніпуляцій.

60. Політичне насилля пряме і приховане. Чи можна морально виправдати політичне насилля?
61. Роль політичного маркетингу в підвищенні ефективності діяльності політичних лідерів.
62. Політичні конфлікти та основні причини їх виникнення.
63. Культура політичного діалогу.
64. Структура та основні завдання політичної психології.
65. Професійні якості політичного лідера.
66. Психологічні засади політичної влади.
67. Соціальні інститути влади та психологічні умови їх діяльності.
68. Специфіка політичного спілкування.
69. Консенсус і злагода: психологічні відмінності.
70. Комунікативний тип політичного лідера.
71. Психологічні проблеми підготовки політичних лідерів.
72. Психологічні особливості іміджмейкінга в політиці.
73. Особливості української політичної культури.
74. Гуманістичний і демократичний потенціал політичної культури.
75. Комунікативні бар'єри в політичному спілкуванні.
76. Стиль, форма і особливості політичної промови.
77. Психологічні складові стратегій передвиборної кампанії.
78. Методи політичної психології.
79. Роль потреб у визначенні напрямів політичної діяльності.
80. Роль інтересів у політичній боротьбі.
81. Соціально-психологічні функції політичних організацій.
82. Суб'єкт-об'єктні відносини в політиці.
83. Психологічні особливості кадрової політики в політичній організації.
84. Психологія політичних еліт.
85. Особистісні риси політичного лідера.
86. Періодизація, формування та напрями діяльності української еліти.
87. Політична діяльність, її мотиви.
88. Масова свідомість як вид соціальної свідомості.
89. Психологічні аспекти поширення політичної інформації через ЗМІ.
90. Класифікація політичних рішень.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Політична діяльність та її роль у сучасному суспільстві.
2. Методи досліджень, які використовує політична психологія.
3. Основні концепції політичного лідерства.
4. Особливості політичної культури.
5. Психологічні чинники впливу на ефективність усного політичного спілкування.
6. Фактори психологізації політичної життєдіяльності.
7. Предмет, структура та основні завдання політичної психології.
8. Соціально-психологічні чинники впливу на ефективність політичної діяльності.
9. Психологічні чинники становлення та формування політичної культури.
10. Психологічні особливості політичного впливу за допомогою засобів масової комунікації.
11. Що таке політична свідомість?
12. Психологічні засади політичної влади.
13. Імідж політичного лідера та основні засоби його формування.
14. Особливості політичного маркетингу.
15. Засоби та форми спілкування за допомогою політичної реклами.
16. Основні стратегії ведення виборчої кампанії.
17. Особливості використання наочної агітації в сучасних умовах.
18. Можливості гуманізації політичного впливу на маси.
19. Роль політичного маркетингу в підвищенні ефективності діяльності політичних лідерів.
20. Вимоги до політичного лідера в сучасних умовах.
21. Комунікативно-психологічний тип лідера.
22. Специфіка психології масовидної поведінки.
23. Психологічні закономірності побудови засобів наочної агітації у процесі ведення виборчої кампанії.
24. Основні етапи становлення та розвитку політичної психології.
25. Психологічні проблеми підготовки професійних політиків.
26. Соціально-психологічні засади ефективної взаємодії політичних партій, громадських організацій та рухів.
27. Культура політичного діалогу, консенсусу та злагоди.
28. Політичні конфлікти та основні причини їх виникнення.
29. Функції політичних конфліктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Артемов В. А.* Курс лекций по психологии. — Харьков, 1956.
2. *Андреева Г. М.* Социальная психология. — М., 1994.
3. *Бибик В.* Основи теоретичної та практичної політології. — К., 1994.
4. *Васютинський В. О.* Ракурси соціально-психологічної інтерпретації владно-підвладних взаємовідносин // Психологія на порозі тисячоліть: Зб. наук. пр. П'ятих Костківських читань. — К., 1998. — Т. 1. — С. 215–220.
5. *Войтасик Л.* Психология политической пропаганды. — М., 1981.
6. *Гаджиев К. С.* Политическая наука. — М., 1994.
7. *Головатый Н. Ф.* Политическая психология. — К.: МАУП, 2001.
8. *Гозман Л. Я.* Психология в политике — от объяснений к воздействию // Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. — М.: Смысл, 1996. — С. 129–150.
9. *Грушин Б. А.* Массовое политическое сознание. — М., 1987.
10. *Дилигенский Г. Г.* Социально-политическая психология: Учеб. пособие для высш. учеб. завед. — М., 1996.
11. *Жеребкина И.* Женское политическое бессознательное (Проблема генезиса и женское движение в Украине). — Харьков, 1996.
12. *Егорова Е. В.* Психологические методики исследования личности политических лидеров капиталистических стран. — М., 1988.
13. *История и психология* / Под ред. Б. Ф. Поршнева, Л. И. Анциферовой. — М., 1971.
14. *Имидж лидера: Психолог. пособие для политиков* / Под ред. Е. В. Егоровой-Гантман. — М.: Знание, 1994. — 266 с.
15. *Карамушка Л. М., Слюсаревский Н. Н.* Психологические аспекты предвыборной кампании. — Черкасы, 1990.
16. *Кирилюк Ф., Кремень Л., Ирхин Ю.* Психология и политика. — К., 1993.
17. *Косолапов Н. А.* Социальная психология и международные отношения. — М., 1983.
18. *Крамник В. В.* Социально-психологический механизм политической власти. — Л., 1991.
19. *Кухта Б., Теплоухова Н.* Політичні еліти і лідерство. — Л., 1995.

20. *Лисовий В. С.* Поняття політичної культури. Політична культура українців // Феномен української культури: методологічні засади осмислення. — К., 1996.
21. *Надирашвили Ш. А.* Психология пропаганды. — Тбилиси, 1978.
22. *Одайчик В.* Психология политики. — М., 1996.
23. *Политиками* не рождаются. Как стать и остаться эффективным политическим лидером / Е. Абашкина, Е. Егорова-Гантман, Ю. Косолапова и др. — М., 1993.
24. *Почепцов Г.* Имиджмейкер. — К., 1995.
25. *Психологія* масової політичної свідомості та поведінки. — К., 1997.
26. *Психолого-педагогічна* наука і суспільна практика: Матер. методолог. семінару Академії пед. наук України, 12 листоп. 1998 р. — К., 1998.
27. *Слюсаревський Н. Н., Карамушка Л. Н., Федоршин Ф. Б.* Слово, рисунок, цвет: Психологический анализ средств политической агитации. — К., 1995.
28. *Слюсаревський М. М.* Идеология как уровень социальной психологии та проблема її “взаемин” з освітою і психологічною наукою // Психолого-педагогічна наука і суспільна практика: Матер. методолог. семінару Академії педагогічних наук України, 12 листоп. 1998 р. — К.: Генеза, 1998. — С. 17–27.
29. *Татенко В.* Як стати і бути лідером: поради психолога. — К., 1996.
30. *Тард Г.* Общественное мнение и толпа. — М., 1992.
31. *Удальцова М. В.* Социология управления: Учеб. пособие. — Новосибирск, 1999.
32. *Україна* на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи: Кол. моногр. / Г. В. Щокін, М. В. Попович, М. С. Кармазіна та ін.; За заг. ред. Г. В. Щокіна, Н. Ф. Головатого. — К., 2000.
33. *Украинская* государственность в XX столетии: историко-политологический анализ. — К., 1996.
34. *Украинское* общество на пороге третьего тысячелетия: Кол. моногр. / Под ред. Н. А. Шульги. — К., 1999.
35. *Уледов А. К.* Общественная психология и идеология. — М., 1985.
36. *Фишер Р., Юри В.* Путь к соглашению или переговоры без поражения. — М., 1990.
37. *Фрейд З.* Введение в психоанализ: Лекции. — М., 1989.

38. *Фрейд З.* Массовая психология и анализ человеческого “Я” // Я и Оно: Тр. разных лет. — Тбилиси, 1991.
39. *Фромм Э.* Бегство от свободы. — М., 1990.
40. *Шестопал Е. Б.* Личность и политика. — М., 1988.
41. *Шестопал Е. Б.* Очерки политической психологии. — М., 1990.
42. *Юрьев А. И.* Введение в политическую психологию. — СПб., 1992.

Додаткова

43. *Абізов В. Є., Кремень В. Г.* Політичне рішення: механізм прийняття. — К., 1995. — Вип. 40.
44. *Амелин В. Н.* Социология политики. — М., 1992.
45. *Андрущенко В. П., Михальченко М. І.* Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. — К., 1996.
46. *Арендт Х.* Традиции и современность: К истории политических идей // Государство и право.— 1991.
47. *Аристотель.* Политика // Соч.: В 4 т. — М., 1983.
48. *Асмолов А. Г.* Психология личности. — М., 1990.
49. *Бабкин В., Селиванов В.* Народ и власть. — К., 1996.
50. *Бердяев Н.* Духовные основы русской революции. Философия неравенства // Собр. соч. — Париж, 1990. — Т. 4.
51. *Бердяев Н.* Самопознание. — М., 1990.
52. *Блондель Ж.* Политическое лидерство. Путь к всеобщему анализу. — М., 1992.
53. *Бурдые П.* Социология политики. — М., 1993.
54. *Гаджиев К. С.* Политическая философия. — М., 1999.
55. *Гавєвський Б. А.* Сучасна українська політологія: Навч. посіб. — К., 1999.
56. *Гегель В. Ф.* Политические произведения. — М., 1978.
57. *Гозман Л. Я., Шестопал Е. Б.* Политическая психология. — Ростов н/Д, 1996.
58. *Доценко Е. Л.* Психология манипуляции. — М., 1997.
59. *Журавский В.* Политический процесс в Украине: анализ, поиски, решения. — К., 1995.
60. *Зимичев А.* Психология политической борьбы. — К., 1992.
61. *Кириллюк Ф. М., Кремень В. Г., Ирхин Ю. В.* Психология и политика: Учеб. пособие. — К., 1993.
62. *Корнев М. Н., Коваленко А. Б.* Соціальна психологія: Підручник. — К., 1995.

63. *Кресіна І. О.* Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси: Етнополітологічний аналіз: Моногр. — К., 1998.
64. *Лебон Г.* Психология народов и масс. — СПб., 1896.
65. *Леонтьев А. Н.* Деятельность. Сознание. Личность. — М., 1982.
66. *Маслоу А.* Психология бытия. — М., 1997.
67. *Мигул І.* Політичні ідеології: порівняльний аналіз. — К., 1997.
68. *Московичи С.* Век толп: Исторический трактат по психологии масс. — М., 1996.
69. *Обозов Н. Н., Щёкин Г. В.* Психология работы с людьми. — 5-е изд., стереотип. — К., 1999.
70. *Обухов Г.* Понятие власти // Власть. — 1999. — № 11.
71. *Ольшанский Д. В.* Трансформация человеческого сознания // Полис. — 1991. — № 3.
72. *Общественное сознание и его формы* / Общ. ред. и предисл. В. И. Толстых. — М., 1986.
73. *Одайник В.* Психология политики: Политические и социальные идеи К. Г. Юнга. — СПб., 1996.
74. *Ортега-и-Гассет Х.* Восстание масс // Вопр. философии. — 1989. — № 3.
75. *Основы психологических знаний: Учеб. пособие* / Авт.-сост. Г. В. Щёкин. — 3-е изд., стереотип. — К., 1999.
76. *Политика* и политическая культура в условиях становления и развития украинского общества: Матер. Всеукр. науч.-практ. конф. молодых ученых. — Одесса, 1999.
77. *Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* — К., 1997.
78. *Политология: Словарь-справочник* / М. А. Василик и др. — М., 2000.
79. *Політологія у схемах, таблицях, визначеннях: Навч. посіб.* / І. С. Дзюбко, І. Г. Оніщенко, Д. Т. Лопаєва. — К., 1999.
80. *Поппер К.* Открытое общество. — М., 1991. — Т. 1, 2.
81. *Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина української держави: Матер. Другої всеукр. наук. конф. 3–14 листоп. 1997 р.* — К., 1997.
82. *Психология* и психоанализ власти: Хрестоматия / Сост. Д. Я. Райгородский. — Самара, 1999. — Т. 1, 2.
83. *Ребкало В. А., Бебик В. М., Пойченко А. М.* Практична політологія: Навч. посіб. — К., 1998.

84. *Рубинштейн С. Л.* Основы общей психологии: В 2 т. — М., 1989.
85. *Рудич Ф. М.* Много ли власти нужно власти? — 2-е изд., перераб. и доп. — К., 1999.
86. *Сергиенко П. А.* Массовое политическое сознание: проблемы формирования и развития. — К., 1991.
87. *Скворцов Л. В.* Культура самосознания и формирование нового гуманизма // Драма обновления / Сост. и общ. ред. М. И. Мелкумяна. — М., 1990.
88. *Сорокин П. А.* Человек. Цивилизация. Общество. — М., 1992.
89. *Социальная психология: Краткий очерк / Под общ. ред. Г. П. Предвечного, Ю. А. Шерковина.* — М., 1975.
90. *Халитов В. Ф.* Кратология как система наук о власти. — М., 1999.
91. *Цуладзе А. М.* Политические манипуляции, или Покорение толпы. — М., 1999.
92. *Шадриков В. Д.* Психология деятельности и способности человека. — 2-е изд. — М., 1996.
93. *Шибутани Т.* Социальная психология / Пер. с англ. В. Б. Ольшанского. — Ростов н/Д, 1999.
94. *Юнг К. Г.* Аналитическая психология. — М., 1994.
95. *Юрьев А. И.* Введение в политическую психологию. — СПб., 1992.
96. *Ярошевский М. Г.* История психологии. — М., 1985.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Політична психологія”	3
Зміст дисципліни “Політична психологія”	4
Питання для самоконтролю	7
Теми контрольних робіт	10
Список літератури	11

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешикуренко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Г. В. Макуха*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2738

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП